

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

Број 25/2022

Датум 18.01.2022. године

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА ЈАГОДИНА
ЗА 2021. ГОДИНУ**

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА ЈАГОДИНА ЗА 2021. ГОДИНУ**• Увод**

Завичајни музеј Јагодина, као установа заштите покретних културних добара, током 2021. године је обављао послове предвиђене планом рада за 2021. годину, а на основу Закона о музејској делатности, Закона о култури, Закона о културним добрима, Решења Министарства културе и информисања о утврђивању територијално надлежних музеја, Статута Музеја, као и на основу Одлуке о буџету Скупштине града Јагодина за 2021. годину. Овај Извештај о раду је сачињен на основу извештаја кустоса музеја и извештаја руководиоца служби.

• Основна делатност

Основна делатност се одвијала по плану рада за 2021. годину уз прилагођавање датим ситуацијама (пандемија вируса КОВИД-19, изласци на терен...).

Радно време је у било од 8 до 18 часова, суботом од 10 до 15 часова (дежурство). Недељом је стална поставка повремено отворана за унапред најављене посете.

• Кадрови

У Музеју је послове на заштити и коришћењу културних добара током 2021. године обављало 24 радника и то 13 радника на неодређено време, 4 радника на одређено време и 7 радника по уговору о делу, а све у складу са законом. Књиговодствени и обрачунски послови обављани су, као и до сада, у оквиру заједничке службе при Градској управи за друштвене делатности.

• Финансирани пројекти од стране Министарства културе и информисања Републике Србије у 2021. години

У 2021. години била су три пројекта финансирана од стране Министарства културе и информисања Републике Србије. За њих је укупно добијено 1.688.062,00 динара.

У оквиру својих области деловања, одељења и службе Завичајног музеја Јагодина у 2021. години су поднели следеће извештаје:

Археолошко одељење**Музејски саветник Смиљана Додић****✂ Инвентаризација и дигитализација грађе**

Настављен је рад на инвентарисању и дигитализацији предмета Античке, Средњовековне и Збирке новца до средине 15. века. Инвентарисано 71 културно добро, 40 предмета припремљено за проглашење културним добром, у ИМУС програм унето 77 јединица грађе

✂ Прикупљање грађе

✂ Учесће у раду Комисије за набавку музејских предмета – 5 састанака. Решавано о статусу 100-нак предмета, од којих је 78 испунило критеријуме за проглашење културним добром.

✂ Покретни археолошки материјал са локалитета „Јеринин град“ у Старом селу, ЦКУ 5781 – студијски материјал

✂ Музејски инвентар/ културна добра се приновљавају sukcesivном обрадом теренског инвентара и посебних налаза са систематских истраживања манастира Манасија (28 јединица музејског инвентара), археолошких ископавања на Јеринином граду у Војсци (33 јединице музејског инвентара) и Старом селу – реинвентар (39 јединица музејског инвентара), као и студијског инвентара затеченог преузимањем Античке збирке 2019. године (11 предмета)

✂ Теренски рад

✂ “Јеринин град“, Старо село – постављање ознака (инфо табли) на археолошком локалитету „Јеринин град“ у Старом селу, 2. јула 2021. године

☞Стручни консултант на археолошким ископавањима Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу на петрушкој некрополи

✂ Обрада грађе и публиковање

☞ И. Бугарски, С. Додић, В. Здравковић, *Касноантичка и рановизантијска утврђења у левачком крају: нови подаци и рекапитулација*, Саопштења ЛП (у штампи)

☞ *Водич кроз Завичајни музеј Јагодина*, Јагодина 2021

☞ Web презентација музеја

☞Обрада и припрема материјала из Манасије за инвентарисање и публиковање у оквиру монографије Републичког завода за заштиту споменика културе у Београду.

☞ Обрада материјала и израда типологије керамике са археолошких ископавања „Јерининог града“ у селу Војска

☞Припрема научног рада о културним предметима Античке збирке са др Љубишом Васиљевићем из Народног музеја у Крушевцу

✂ Излагачка и промотивна делатност, рад са публиком

☞ Изложба *Оружје и живот војника у средњем веку*– у Народног музеју у Крагујевцу од 3. септембра – 15. октобра 2021. године

☞Више стручних вођења по Сталној поставци

☞Неколико стручних експертиза новца, накита и налаза оруђа

☞Две објаве на блогу музеја (*О угроженом културном наслеђу* и *Александар Зограф у Завичајном музеју*), један чланак у Новом путу (*О угроженом културном наслеђу*, Нови пут јули 2021.)

✂ Стручно усавршавање

☞ Учешће на онлајн конференцији поводом представљања културно-образовне платформе еМузеј - 2. 04.2021.

☞Учешће на онлајн конференцији *Словени и њихови суседи* 4-10.10.2021. – Нови Сад

☞ Учешће на Скупштини Српског археолошког друштва 15.10.2021. у Параћину

☞ Учешће на онлајн конференцији *Рани средњи век на Централном и источном Балкану*, 25–26. 11. 2021.- Београд

☞ Учешће на онлајн конференцији *Драгослав Срејовић и мултидисциплинарност* 29.11.2021. -Крагујевац

Виши кустос Соња Перић

1. ОБРАДА И ПУБЛИКОВАЊЕ МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА

- 1.1. Музејска документација, реинвентар и инвентар, дигитализација музејске грађе кроз Јединствени информациони систем за музеје (128 предмета);
- 1.2. Фотографисање музејских предмета за документацију и за публиковање (сајт, водич и др);
- 1.3. Фотографисање студијског материјала, типолошка и хронолошка обрада предмета и обрада покретног археолошког материјала са заштитног ископавања локалитета „Црвене ливаде“ 2019. (јануар-јун 2021). Потпун извештај предат 09.07.2021. године Заводу за заштиту споменика културе Крагујевац.
- 1.4. Писање текстова и каталожних јединица за сајт ЗМЈ;
- 1.5. Писање текстова и каталожних јединица за публикацију Водич кроз сталну поставку ЗМЈ.

2. ТЕРЕНСКИ РАД

- 2.1. Обрада покретног археолошког материјала, камених артефаката, жрвњева и абразивних алатки са Заштитних археолошких ископавања Завода за заштиту споменика културе Крагујевац на траси „Гасовода“, локалитета „Краљево поље“ Ћуприја, у просторијама Ћупријског музеја (јануар-фебруар 2021);
- 2.2. Обилазак терена „Јеринин град“ Старо село са представницима локалне самоуправе и градоначелником Р. Стевановићем. Због стања и девастације терена новим дивљим ископима, пријава ПУ Јагодина и излазак на терен са инспекторима (10.05.2021.)
- 2.3. Обилазак археолошких ископавања Завода за заштиту споменика културе Крагујевац на локалитету Хореум Марги у Ћуприји (25.11.2021);
- 2.4. Обилазак археолошких ископавања Завичајног музеја Параћин на локалитету „Петрус“ (26.11.2021).

3. РАД СА ПУБЛИКОМ, РАДИОНИЦЕ, ПРОМОЦИЈЕ И ДРУГО

- 3.1. Пријем публике на сталној поставци, у оквиру редовног ангажовања;

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

4. СТРУЧНИ СКУПОВИ И ОБУКА
 - 4.1. Обука за рад на е-платформи е-Музеј – online конференција (02.04.2021.)
 - 4.2. Учесће у раду 44. скупа Српског археолошког друштва и Археолошке скупштине одржане у Параћину (14-15.10.2021);
 - 4.3. Online Научни скуп Драгослав Срејовић и мултидисциплинарност у организацији Завода за заштиту споменика културе Крагујевац (29.11.2021).
5. ПРЕВЕНТИВНА КОНЗЕРВАЦИЈА И КОНЗЕРВАЦИЈА
 - 5.1. Праћење услова чувања у музеју, праћење стања и промена силика гела у посебној музејској витрини.
6. САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА И ПОЈЕДИНЦИМА И ПОСЕТЕ ДРУГИМ МУЗЕЈИМА И ИЗЛОЖБАМА
 - 6.1. Сарадња са БиоСенс институтом Нови Сад – добијена 3 Д копија неолитске фигурине Мајке с дететом;
 - 6.2. Отварање изложбе Старији и млађи неолит на територији централне Шумадије, Народни музеј у Крагујевцу (01.06.2021);
 - 6.3. Сарадња са Музејом Војводине на организацији изложбе Неолит у Србији – време великих инвестиција, у току манифестације Нови Сад – Европска престоница културе – фотографисање предмета за каталог изложбе.
7. ПРОЈЕКТИ
 - 7.1. Израда и писање пројекта за Конкурс Министарства културе „Систематска археолошка проспекција јагодинског краја“ у сарадњи са Археолошким институтом Београд (јануар 2021), (нису одобрена средства);
 - 7.2. Учесће на изради и писању пројекта „Очување, санација и адаптација Завичајног музеја Јагодина“ (јануар 2021), (одобрена прва фаза пројекта).
8. МЕДИЈИ
 - 8.1. Текст за недељник Нови пут – Културно наслеђе црновршког краја – Међуреч (објављено 15.09.2021).
9. КОМИСИЈЕ
 - 9.1. Рад Сталне комисије за одређивање цена књига, публикација и других штампаних материјала, као и цена издавања галерије Завичајног музеја Јагодина;
 - 9.2. Учесће у раду Комисије за попис основних средстава (децембар 2021).

Историјско одељење

Музејски саветник Душко Грбовић

ПРИКУПЉАЊЕ ГРАЂЕ

У протеклом периоду прикупљено је 57 (педесет седам) јединице грађе. Од тог броја путем поклона прибављено је 43 (четрдесет три) јединице грађе која се односи на Миливоја и Вукомана Арачића, а коју је поклонио Саша Лукић из Новог Ланишта (уговор о поклону, број 238/2021 од 09.07.2021). Личном активношћу и активношћу сарадника Музеја прикупљено је 14 (четрнаест) јединица грађе (1 комплет листа «Нови пут» за 2020, 1 летак, 12 (дванаест) плаката од којих се 2 (два) односе на музејске изложбе).

Из листа «Политика» исечен је 61 текст који се односе на Јагодину (58) и Средње Поморавље (3).

Из листа «Нови пут» скенирано 8 (осам) текстова који се односе на активност Завичајног музеја, раднике и сараднике установе.

ОБРАДА ГРАЂЕ

У ЦКУ (Централну књигу уласка) уведено је 43 (четрдесет три) јединица грађе (поклоњена архивска грађа о Миливоју и Вукоману Арачићу).

У протеклом периоду важна активност је била у вези са дигитализацијом грађе. У вези овога вршене су консултације са Слађаном Бојковић из Историјског музеја Србије. У електронску базу података односно ЈИС (Јединствени информациони систем) унето је 225 (двеста двадесет пет) јединица грађе од којих је 220 јединица грађе било по решењима о културним добрима с краја 2019, а 5 јединица грађе било је по решењима о културним добрима из 2021. године.

Инвентарисано 5 (пет) јединица грађе која су добила решења о проглашењу за културна добра (4-збирка архивалија, 1-збирка оружја и војне опреме од 16. века до данас).

У складу са променама у вези структуре и броја збирки добио одговарајућа решења за нове збирке (збирка архивалија, збирка оружја и војне опреме од 16. века до данас, збирка фотографије од 1941. године, збирка застава, збирка видео материјала, помоћна збирка плаката). У новом Статуту музеја који је ступио на снагу 2. 12. 2021. дошло је до још промена у структури и броју збирки. Помоћна збирка плаката је престала да постоји док је назив збирке плаката проширен –

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

збирка плаката и пропагандног материјала. Ове најновије промене тек треба верификовати кроз одговарајућа решења. Такође би требало извршити промене и програму ЈИС.

У складу са напред наведеним извршена је комплетна реинвентаризација свих збирки који дужим (на инвентарним картонима и у инвентарним књигама). Овом активношћу обухваћено је 1252 (хиљаду двеста педесет две) јединице грађе.

Реинвентаризацијом у инвентарним књигама обухваћене су збирке оружја и војне опреме од 16. века до данас и збирке архивалија. У инвентарне књиге уписани су подаци за 44 (четрдесет четири) јединице грађе. Укупно је овим активностима обухваћено 361 (триста шездесет једна) јединица грађе.

Рађен је нови попис збирке оружја и војне опреме од 16. века до данас. Обухваћено је укупно 242 (двеста четрдесет две) јединице грађе.

Активности везане за израду САЈТА МУЗЕЈА (писање текстова, легенди, радне биографије, фотографисање предмета).

Музејски фотограф је за разне потребе, а пре свега за потребе дигитализације, начинио 481 (четиристо осамдесет један) дигитални снимак.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Током 2021. године била је следећа изложбена активност:

- Гостовање изложбе „Генерал Душан Додић – јунак Великог рата“, Градски музеј Вршац (изложба отворена 10.11.2021. (продужено трајање до 20.01.2022))

ПУБЛИКОВАНИ ТЕКСТОВИ-РАДОВИ

1. *ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈАГОДИНЕ И ОКОЛНИХ МЕСТА ОКТОБРА 1944. ГОДИНЕ*, Зборник радова са научног скупа са међународним учешћем «РАТНИ ЗЛОЧИНИ БУГАРСКЕ ВОЈСКЕ НА ЈУГУ СРБИЈЕ», Поводом 75 година од ослобођења Прокупља у Другом Светском рату, Прокупље-Пролом Бања 29.11.-01.12.2019. године, Топлички зборник, часопис за хуманистичке науке, год. 5, бр. 5 (2020), стр. 185-210
2. Писани текстови за САЈТ МУЗЕЈА (о историјату установе; о збиркама које дужим)

Сарађивао на писању текста о две деценије рада обновљеног Музејског друштва Србије (Гордана В. Пајић, Веселинка Р. Кастратовић Ристић, *ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ РАДА ОБНОВЉЕНОГ МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ*, Музеји, бр. 8 (н.с.), Београд 2021, стр. 9-45).

У штампи:

1. ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈАГОДИНЕ И ОКОЛНОГ ПОДРУЧЈА ОКТОБРА 1944. ГОДИНЕ (часопис Културолошки кругови 4)
2. РУСКЕ ПЕШАДИЈСКЕ САБЉЕ М.1817 У НАОРУЖАЊУ СРПСКЕ ВОЈСКЕ ИЗ ЗБИРКЕ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА ЈАГОДИНА (Митолошки зборник бр. 44)
3. МУЗЕЈСКО ОДЕЉЕЊЕ ПРИ ГРАДСКОЈ ДРЖАВНОЈ АРХИВИ – ПРИЛОГ ИСТОРИЈИ ПОВЕЗАНОСТИ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА ЈАГОДИНА И ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ЈАГОДИНА (Зборник радова са Међународног архивистичког саветовања у Новом Саду „Нови Сад 2021“ – АРХИВИ – ПРОШЛОСТ КОЈА ТРАЈЕ)
4. ВОДИЧ ЗМЈ (писао текст о Историјском одељењу (о збиркама); састављао библиографију текстова о публикованој музејској грађи)

Неодобрени текст за „Нови пут“:

1. АКТИВНОСТ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА ЈАГОДИНА - О МУЗЕЈСКОМ ОДЕЉЕЊУ НА СКУПУ АРХИВИСТА (октобар 2021)

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Активност везана за манифестацију „Музеји са 10“ у којој Музеј није учествовао због епидемијске ситуације у земљи.

Учествовао на Међународном архивистичком саветовању у Новом Саду «Нови Сад 2021» - АРХИВИ-ПРОШЛОСТ КОЈА ТРАЈЕ, 6-8.10.2021 (присутан 8.10.2021-изложен рад под називом «Музејско одељење при Градској државној архиви – прилог историји повезаности Завичајног музеја Јагодина и Историјског архива Јагодина»).

Говорио групама посетилаца на сталној изложбеној поставци.

Урађено (написано) је 35 (тридесет пет) потврда за пререгистрацију оружја, а по захтевима странака.

Колегиници из Завичајног музеја Параћин стављени на увид комплети листа „Моравски гласник“.

Контакт са представницима Пчеларског друштва „Поморавље“ око писање књиге о друштву.

Читане разне врсте стручних текстова. Овде бих нагласио 2 (два) текста: 1. Нада Ј. Маринковић, *ИЗЛОЖБА ГЕНЕРАЛ ДУШАН ДОДИЋ, ЈУНАК ВЕЛИКОГ РАТА*, Музеји, бр. 7 (н.с.), Београд 2020, стр. 241-243; 2. Dušan Tatić, Marko Jovanović, Jovan Stojanović, Radomir S. Stanković, *APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN PRESENTATION OF FIRST WORLD WAR DIARIES*, Преглед Националног центра за дигитализацију, 38 (2021), Математички факултет, Београд 2021, стр. 1-18 (пише и о раду на апликацији за андроид телефон под називом «Ратни дневник Душана Додића»).

Узео учешћа у активностима Музејског друштва Србије и као члан и као председник Надзорног одбора друштва. Учествовао у раду електронских скупштина и састанака одржаних током 2021. године. Присуствовао и учествовао у раду

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ ЈАГОДИНА

Ул. Кнегиње Милице бр. 82, Јагодина

тел./факс +381 35/8-23-13-28, тел. +381 35/8-22-33-08

e-mail: jagmus@mts.rs

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

Изборне скупштине МДС одржане 15. 11. 2021. Био активан и у Секцији историчара МДС. Учествовао у раду Изборног састанка секције који је одржан 15. 11. 2021. године.

Учествовање у активностима НК ICOM Србија огледало се кроз активност у раду удружења електронским путем. Сопственим средствима набављен тонер и нови ваљак за штампач.

Извештај је састављен на основу увида у дневник рада, електронску базу података (ЈИС), Централну књигу уласка (ЦКУ), инвентарних књига, на основу податка музејског фотографа, пописа музејске грађе.

Уметничко одељење

Музејски саветник др Бранислав Цветковић

1. Теренски изласци

- обављен обилазак 50 села и Јагодина за потребе Града ради ажурирања документације о споменицима у смислу Закона РС о ратним меморијалима из 2018;
- обављен обилазак манастира Каленића ради помоћи студентима;
- обављен обилазак манастира Раванице у склопу нових истраживања хронологије дограђивања припрате и фазне израде живописа у наосу и припрати.

2. Прикупљање грађе

- обављан редовни рад у Комисији за откуп и набавку музејског материјала.

3. Обрада грађе

- обрађена драгоцене кинеска ваза од бронзе из Етнолошког одељења и уврштена на Сталну поставку и у нову публикацију о Музеју, те припремљен текст за музејски блог;
- окончана дигитализација грађе у збиркама Старе и ретке књиге, Архитектуре и Фреско фрагмената.

4. Изложбена делатност

- услед ванредних околности изазваних пандемијом продужено трајање изложбе „Арс сакра“;
- у ограниченој мери обављано припремање изложбе изабране грађе из Збирке скулптура.

5. Конзервација и заштита музејских предмета

- припремљена грађа за конзервацију из Збирке културних предмета;
- обављена припрема пројекта израде копија фресака из манастира Јошанице;
- послат допис Заводу за заштиту споменика културе у Крагујевцу поводом покретања пројекта заштите, санације и адаптације музејске зграде;
- набављена препорука од арх. З. Јаглића из Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу за Пројекат заштите, санације и адаптације музејске зграде;
- договорена помоћ проф. др Н. Шекуларца с Архитектонског факултета у Београду за пројекат заштите, санације и адаптације музејске зграде;
- добијена средства на конкурс Министарства културе РС за геостатичка истраживања;
- прикупљена документација за тим геолога проф. др. Ненада Шекуларца с Архитектонског факултета Универзитета у Београду за извођење геостатичких истраживања плаца и зграде Завичајног музеја ради припреме грађе за формирање идејног пројекта адаптације зграде;
- обављена геостатичка истраживања отварањем 6 сонди уз темеље зграде и у интеријеру ради прикупљања података за геомеханички елаборат идејног пројекта обнове зграде.

6. Публиковање резултата истраживања и обраде музејске грађе

- Pectoral Cross of the Tersatto Reliquary in Prism of Chronology: The Branković Dynasty, Relics of Neomartyrs, and Despot Vuk, The Medieval World of Fortresses, Towns and Monasteries. Homage to Marko Popović, eds. V. Ivanišević, V. Bikić, I. Bugarski, Београд 2021, pp. 273-284 (Надгрудни крст са Трсатског реликвијара у светлу хронологије: династија Бранковића, мошти новомученика и деспот Вук, стр. 285), with 9 fig.
- Dazzling Intricacy: East and West in the Tersatto Reliquary, Byzance et ses voisins, XIIIe–XVe siècle. Art, identité, pouvoir, ed. E. Yota, Bruxelles 2021, pp. 153-170.

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

- Не куните но исправљајте: критички осврт на каталоге рукописне и старе штампане књиге с територије Беличког архијерејског намесништва и Поморавског округа, https://www.academia.edu/49584019/Kriti%C4%8Dki_osvrt_na_kataloge_rukopisne_i_stare_%C5%A1stampane_knjige_u_Srednjem_Pomoravlju.
- Royal Imagery of King Milutin in Historical Context, Revisited, King Milutin and the Palaeologan Age: History, Literature, Cultural Heritage. International Scientific Conference. Book of Resumes, 24 – 26 October 2021, eds. J. S. Ćirić, S. Ubiparipović, Skopje 2021, p. 244.
- Портрет деспота Стефана у Ресави: историографија и иконографија, Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности XI, ур. Г. Јовановић, Деспотовац 2021, стр. 219-254;
- урађена половина исправљеног електронског издања књиге Трсатски реликвијар. Историја – епиграфика - иконографија.

Радови у штампани:

- делови књиге Завичајни музеја Јагодина, ур. Ј. Трајков;
- Вук Лазаревић у писаним и ликовним изворима, Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности XII, ур. Г. Јовановић, Деспотовац 2021;
- Royal Imagery of King Milutin in Historical Context, Revisited, King Milutin and the Palaeologan Age: History, Literature, Cultural Heritage. Зборник радова.

7. Учешће на скуповима и семинарима

- Научни скуп Развој комуникација у Западном Поморављу: истраживање, прикупљање, вредновање и дигитализација архивске грађе, Међуопштински архив Чачак, 29-30. јул 2021;
- Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности XII, ур. Г. Јовановић, Деспотовац, август 2021;
- King Milutin and the Palaeologan Age: History, Literature, Cultural Heritage. International Scientific Conference, 24 – 26 October 2021, eds. J. S. Ćirić, S. Ubiparipović, Skopje 2021.

8. Педагошко-пропагандни рад

- текстови за делове музејског веб-сајта;
- текстови за блог музејског веб-сајта (Културна добра од изузетног значаја у фонду нашег музеја, 10. мај 2021; Музејски саветник нашег музеја Бранислав Цветковић објавио нови чланак о Трсатском реликвијару, 20. мај 2021; Какав је ово камен? 10. јун 2021; Штампари и у ратним условима? 25. јун 2021; Талисман за срећан пут, 24. август 2021; Први корак у обнови зграде Завичајног музеја, 22. децембар 2021);
- после учешћа као консултаната у оквиру менторског труда за Мајну Паријез из Требиња, докторанда на Универзитету у Загребу, изабран сам за члана Комисије одбране докторске тезе коју још чине ванр. проф. др Николина Мараковић и ред. проф. др Сања Цветић;
- емитована емисија Манастир Јошаница на ТВ Храм, снимана пре 6 година, 52 мин.;
- доснимавање сталне поставке за музејски веб-сајт с Ненадом Вукићевићем.

9. Стручно усавршавање

- обављане припреме за једногодишњи боравак у Дамбартон Оуксу, Вашингтон, САД.

10. Учешће у пројектима и сарадња

- достављене информације за потражиоца из Загреба о Вили Б.О.Р. на Дедињу;
- достављене информације за нове власнике локала „Касина“ у Јагодина;
- достављене информације за општину о Хотелу „Палас“ у Јагодина;
- за општину урадио списак ратних меморијала с територије општине и града Јагодина;
- у оквиру сарадње с Руским географским друштвом у Србији урадио списак руског културног наслеђа у Јагодина и у збиркама музеја;
- урадио по позиву рецензију чланка о ктиторском моделу на Метохитовом портрету у Хори др Јасмине Ћирић;
- по позиву часописа Саопштења РЗСК урадио рецензију чланка о сликаним завесицама на територији средњовековне српске државе;
- по позиву часописа Саопштења РЗСК урадио рецензију чланка о ризници Саборне цркве у Чачку;
- по позиву часописа Саопштења РЗСК урадио рецензију чланка о уломцима архитектонске пластике из манастира Дренче;
- по позиву проф. др Нино Чичинадзе с Државног Илијиног Универзитета у Тбилисију урадио рецензију рада Byzantine-Georgian Artistic Relations. The Evidence of the Icons at the Monastery of Saint Catherine's at the Mount Sinai за зборник „Medieval Monasteries and Monasticism“.
- написао препоруку за пројекат ЗД Скенирање манастира Црна Река за Народни музеј у Краљеву;
- писао препоруку за пројекат Археолошка ископавања цркве у Миливи за Завод за заштиту споменика културе у Крагујевцу;

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

- сарадња са Старом црквом на пројекту заштите и конзервације иконостаса путем конкурса Министарства културе и информисања РС;
- сарадња са Старом црквом на пројекту документовања црквених и манастирских ризница на подручју Поморавског округа;
- консултације за публикацију Ј. Трајков „Наш завичај“;
- по позиву проф. др Ј. Ћирић (ФИЛУМ) прихватио учешће у међународном пројекту COST посвећеног истраживању текстила и костима;
- наставак пројеката Манастир Нова Павлица и Трсатски реликвијар.

Музејски саветник Јасмина Трајков

1. ПРИКУПЉАЊЕ ГРАЂЕ

Збирке су обogaћене за укупно **11 предмета**.

1.1. Поклон:

- Предмете су поклонили Љубодраг Пауновић (Јагодина), Љубодраг Јанковић Јале (Београд)

Збирка реалија: 1 предмет; Збирка сликарства: 1 предмет; Збирка цртежа и графика: 8 предмета; Збирка заната: 1 предмет (студијска грађа)

2. ЗАШТИТА ГРАЂЕ

2.1. Превентивна заштита

- Месечно контролисана температура и влажност ваздуха у централном музејском депоу.

3. ДОКУМЕНТАЦИЈА

- 3.1. Задужене су збирке Етнолошког одељења: Збирка ћилима, Збирка накита, Збирка заната, Збирка градског покућства, Збирка одевања
- 3.2. У ЈИС је унето укупно 13 предмета
- 3.3. Због прерасподела предмета извршена је реинвентаризација Збирке униформе, Збирке одевања, Збирке градског покућства, Збирке сликарства, Збирке цртежа и графика.
- 3.4. Учествовање у ревизији збирки Етнолошког одељења

4. СТРУЧНИ РАД

4.1. Позајмице и давање на увид:

- 1) Ивана Арађан – предмети из збирке фотографија за потребе израде доктората
- 2) Завичајни музеј Параћин – предмети из различитих збирке Музеја за потребе илустровања публикације

4.2. Објављени радови:

- 1) Ј. Трајков, *Југословенске уметничке изложбе у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца*, у: Архитектура и визуелне уметности у југословенском контексту: 1918 – 1941, ур. А. Кадијевић, А. Илијевски, Београд 2021, 226–231.
- 2) Ј. Трајков, *Наш завичај – културно историјско наслеђе Јагодине од почетка 19. века*, Јагодина 2021.
Публикација је реализована преко Конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката из области откривања, прикупљања, истраживања, документовања, проучавања, вредновања, заштите, очувања, представљања, интерпретације, коришћења и управљања музејским наслеђем у 2021. години Министарства културе и информисања Републике Србије. Износ одобрених средстава био је 433.081,00. Пројекат се односио на штампање публикације у којој су на једном месту обједињени досадашњи резултати рада на истраживању историје средњег Поморавља и прикупљања, документовања и представљања уметничко-историјских дела које Завичајни музеј Јагодина чува у свом фонду. Публикација је штампана у штампарији „Златна књига“ у Јагодини у тиражу од 500 примерака, димензије: 23x30 cm, 180 страна, са 213 илустрација у колору.
- 3) *Водич кроз Завичајни музеј Јагодина*, Јагодина 2021. (уредник и коаутор)
Публикација је реализована преко Конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката из области откривања, прикупљања, истраживања, документовања, проучавања, вредновања, заштите, очувања, представљања,

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

интерпретације, коришћења и управљања музејским наслеђем у 2021. години Министарства културе и информисања Републике Србије. Износ одобрених средстава био је 484.981,00. Пројекат се односио на штампање водича кроз Завичајни музеј Јагодина који ће посетиоцима пружити детаљна објашњења о самом музеју, згради у којој је смештен и сталној поставци, али и упознати са осталим посебним питањима везаним за поставку, збирке и музејску делатност уопште. Публикација је штампана у штампарији „Златна књига“ у Јагодина, у тиражу од 1200 примерака, димензије публикације: 21 x 22 cm, 200 страна, са фотографијама у колору.

4.3. Стручна вођења по поставци:

- Вођење по поставци ученика основне школе.

4.4. Теренски рад:

- евидентирање радова Илије Вукићевића који се налазе у приватном власништву
- фотографисање споменика и градске архитектуре у Јагодина за потребе публикације „Наш завичај“

4.5. Стручна помоћ:

Преглед уметничких дела у власништву Градске апотеке, утврђивање аутора и вредности дела.

5. ИЗЛОЖБЕ

- **Љубодраг Јанковић Јале – цртежи** – организација изложбе, поставка изложбе, оглашавање изложбе, организација и реализација отварања изложбе.

На изложби у Завичајном музеју изложено је 50 цртежа израђених у различитим техникама (оловка, туш, креда, угаљ). Цртежи су настали у периоду од 1965. до 2009. године, па је ова изложба и својеврсна ретроспектива цртачког опуса овог уметника.

трајање: 14.09.2019. – 08.10.2021.

место одржавања: Завичајни музеј Јагодина

6. САЈТ МУЗЕЈА

Током фебруара, марта и априла месеца 2021. године рађено је на постављању сајта Завичајног музеја Јагодина. Сајт је реализован у сарадњи са Фондацијом „Благо“ из Сједињених Америчких Држава коју заступа Ненад Вукићевић. Сајт је коначно постављен 18. маја.

Активности на сајту: уредник сајта, припрема текстова за сајт, прикупљање материјала од кустоса, координација са кустосима, постављено 5 изложби, написани текстови за 12 блога.

Природњачко одељење

Виши кустос Невена Цветковић

1. Обрада музејске грађе

Настављен је рад на идентификацији и реинвентаризацији предмета Палеонтолошке збирке. Израда одговарајуће документације и дигитализација грађе кроз Јединствен информациони систем за музеје. Дигитализовано 59 предмета.

Фотографисано је 30 предмета за потребе дигитализације и публиковања.

2. Прикупљање грађе

Учешће у раду *Комисије за набавку музејских предмета* - 5 састанака у току 2021. године.

3. Презентација музејске грађе

Учешће у изради интернет странице Музеја - одабир и фотографисање предмета, писање пратећих текстова о збиркама и предметима Природњачког одељења.

4. Публиковање музејске грађе

Радови у штампи:

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

Н. Цветковић, *Природњачко одељење*, у: Водич кроз Завичајни музеј Јагодина, Завичајни музеј Јагодина
У припреми:

Рад о примерку ендокранијалног калупа мозга носорога из Палеонтолошке збирке ЗМЈ, „*A natural brain endocast of the Middle Miocene Rhincerotinae from Lozovik (Levač basin, Central Serbia)*“ (на енглеском језику).

Припрема грађе за публикацију под радним називом „*Геонаслеђе Јагодине и околине*“. Публикација је замишљена као својеврстан водич кроз збирке Природњачког одељења (покретни фонд геонаслеђа) са освртом на геолошку грађу краја и неопходност очувања геодиверзитета.

5. Рад са публиком

Стручно вођење група и индивидуалних посетиоца кроз Сталну поставку Музеја.

Рад служби

Општа служба

Снежана Михајлов

Основне активности ове службе су текући и административни послови (завођење разних докумената у деловодну књигу, израда разних решења за запослене, пријаве и одјаве, спискови запослених за исплату зарада, спискови запослених са распоредом за дежурство, за превоз запослених и друго), набавка потребних роба и материјала у складу са потписаним уговорима о јавној набавци или ван њих, израда разних статистичких и других извештаја важних за запослене раднике, фактурисање услуга Музеја (посета, тј. обављених екскурзија које нису плаћене готовински), продаја улазница, робе (реплика накита, новчића, разгледница и публикација) и услуга (издавање потврда, прелиставање старих примерака „Новог пута“ и изнајмљивање галерије за изложбе), вођење евиденције о броју посетиоца, послови везани за обезбеђење зграде музеја и експоната, како у изложбеном простору тако и у депоима и галерији, обављање дежурства приликом многих дешавања (отварање изложби, одржавање предавања и манифестација у Музеју), пријем и одлагање грађе са археолошких ископавања, уређење подрумског простора и депоа, курирски послови, послови одржавања зграде (разне поправке), као и послови редовног одржавања хигијене и уређења зграде Музеја, укључујући све њене делове.

Извршиоци ове службе су у 2021. години били ангажовани око припрема, једине реализоване изложбе, Љубодраг Јанковић Јале, која је реализована у сарадњи са самим уметником и Фондацијом Михајловић Феникс. За потребе изложбе урађени су плакат, позивница, дигитална позивница и каталог на 64 страна, у пуном колору, формата А4.

У току трајања изложбе, 8. октобра, додељене су музејске захвалнице сарадницима музеја и дародавцима.

Настављен је рад на уносу дигитализованих предмета у програм ЈИС, где је унесен издавачки попис музејских издања, настављен унос у књигу улазака, као и у првој половини године радиоло се на пројекту израде музејског сајта, који је сада активан и налази се на веб адреси www.jagodina.museum, што је захтевало доста рада на обрадама фотографија предмета и изложби, запослених у музеју, као и пратећих елемената који доприносе естетици сајта.

У 2021. години услед пандемије, проузроковане вирусом Ковид19, није реализовано све што је било планирано, пре свега везано за изложбену делатност, али је због тога било доста активности везаних за издаваштво и презентацију музеја путем интернета.

Оно што пандемија није пореметила је рад на књизи Јасмине Трајков Наш завичај: Културно-историјско наслеђе Јагодине од почетка 19. века, које је финансирао Министарство културе и информисања. Следећих месеци одрађен је дизајн и прелом луксузне књиге на 180 страна, са 213 фотографија из периода 19. века до Другог светског рата, са темама које се тичу развоја Јагодине у различитим областима (урбанизму, знаменитим личностима, меморијалима...). Издање је рађено у формату 23x30 cm, у пуном колору, са корицама украшеним УВ лаком и сребротиском. У склопу издања урађен је и репринт издања Наш завичај из 1936. године, на 16 страница. За потребе овог издања обављено је и фотографисање више локација у Јагодини и Багрдану, зарад упоредног приказа ранијег изгледа појединих грађевина које су доживеле данашње доба.

Након завршетка Нашег завичаја прешло се на припрему још једног битног музејског издања, Водич кроз Завичајни музеј Јагодина, уреднице Јасмине Трајков, са ауторством свих музејских кустоса, уз чију је сарадњу одрађен цео пројекат. И овај пројекат урађен је уз подршку и финансирање Министарства културе и информисања. За потребе истог обрађене су фотографије 251-ог предмета, од којих је 178 ушло у саму књигу. Током рада на књизи фотографисано је 77 предмета у сарадњи са свим кустосима. Урађен је дизајн и прелом на 200 страна, у пуном колору, формата 21x22 cm, са корицама

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

украшеним златотиском. Ово је прво представљање Сталне поставке неким издањем још од 2001. године. Публикација је делимично двојезична, рађена је на српском и енглеском језику.

Поред тога, урађен је и пројекат санације, реконструкције и адаптације зграде завичајног музеја (Старе Соколане) у Јагодини. Средства су одобрена од Министарства културе и информисања, а вођа пројекта је др Бранислав Цветковић.

Значајно учешће извршиоца служби у 2021. години је и у редовном дежурству, а повремено и вођењу организованих група посетиоца кроз сталну поставку и изложбе на галерији. Када су у питању посете ту се пре свега мисли на организоване групе ученика основних и средњих школа из Општине, деце из прдшколских установа, одређених група које су у посети граду Јагодини као и појединачне, а што укупно износи 1.256 посетиоца. Поред тога имамо јачке екскурзије ученика из разних крајева Србије.

Поред наведених активности јагодинске основне школе ("17. октобар", "Рада Миљковић", "Бошко Ђуричић" и "Милан Мијалковић") су ове године требовале годишњих пропусница за своје ученике за 2021/2022 годину.

Табела годишњих активности:

ПОЈЕДИНАЧНЕ ПОСЕТЕ:	512
Укупно са плаћањем:	374
Укупно бесплатно:	138
ГРУПНЕ ПОСЕТЕ	705
Екскурзије школске:	0
Екскурзије кеш:	0
Екскурзије вирман:	0
Школске без плаћања:	686
Групе са плаћањем:	0
Групе кеш:	0
Групе вирман:	0
Групе без плаћања:	19
Отварање изложби:	39
ГОДИШЊЕ КАРТЕ:	90,000
УКУПНО ПОСЕТИОЦА:	1,256

У склопу пројекта Министарства културе и информисања, одрађена је финансијска и извештачка логистика кустоса, као и Министарства културе и информисања, са одобреним роком до 15.12.2021. године.

Поред наведених радова обављали су се послови периодичног сравњења стања, тј. обавеза према добављачима и потраживања према купцима, са рачуноводственом службом, као и праћење биланса стања за одређена конту упоређивањем са планираним за 2021. годину, редовно урицање плаћања обавеза, праћење улазних и излазних фактура Завичајног музеја као и извода по текућим рачунима, као и праћење реализације по ЦРФ пројекту. Израда предлога ребаланса финансијског плана за 2021. годину и финансијски план за 2022. годину.

Отклањање разних кварова уз позивање одговарајућих мајстора, праћење списка дежурних радника и обавештавање директора о истом и стална организација послова запослених по службама.

Такође је и фирма "Васић безбедност" ДОО израдила акта:

- о процени ризика на радном месту и у радној околини,
- израдила правилник о безбедности и здрављу на раду,
- израдила програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад.

Такође је извршила и основну обуку из ППЗ-а.

Служба за просветно педагошки рад, дизајн и комуникацију**Ђорђе Филиповић**

Током 2021. Завичајни музеј је реализовао више капиталних пројеката у чијој реализацији сам учествовао. Због пандемије вируса Ковид 19 није било изложбене делатности у мери у којој се обично реализују, али је због тога било доста активностивезаних за издаваштво и презентацију музеја путем интернета.

У првој половини године радио сам на пројекту израде музејског сајта, који је сада активан и налази се на веб адреси www.jagodina.museum, што је захтевало доста рада на обрадама фотографија предмета и изложби, запослених у музеју, као и пратећих елемената који доприносе естетици сајта. За ове потребе сам се обучио за рад у Wordpress платформи, која је база музејског сајта, те формирао костур сајта и више страница и портфолија предмета музејских издања. Формиране су странице: почетна, збирке (са 5 подстраница које покривају сва одељења), изложбе, догађаји, издаваштво, блог, наш музеј (са 5 подстраница: онама, наш тим, историја, зграда музеја, контакт). Унето је 470 предмета за сада, као и преглед фотографија са изложби и за потребе блогова. За потребе сајта одрађена је и обрада и постављање свих музејских издања, која су сада на располагању корисницима у PDF формату. Сајт је рађен паралелно на српском и енглеском језику, и у сарадњи са свим кустосима а пре свега са Јасмином Трајков, која је одређена за координатора испред кустоса. Сајт је финансијски помогао Фонд Благо закупом домена, хостинга, софтвера, као и логистички у виду обуке за самостално одржавање сајта, са којим смо самостално наставили до данашњег дана.

У радио сам припрему за таблу којом је обележено археолошко налазиште „Јерининград“, две табле су постављене на локалитет као вид заштите од „дивљих“ копања националног блага.

Након завршетка сајта потпуно сам се посветио издању Јасмине Трајков Наш завичај: Културно-историјско наслеђе Јагодине од почетка 19. века, које је финансијало Министарство културе и информисања. Следећих месеци одрађен је дизајн и преломљуксузне књиге на 180 страна, са 213 фотографија из периода 19. века до Другог светског рата, са темама које се тичу развоја Јагодине у различитим областима (урбанизму, знаменитим личностима, меморијалима...). Издање је рађено у формату 23x30 cm, у пуном колору, са корицама украшеним УВ лаком и сребротиском. У склопу издања урађен је и репринт издања Наш завичај из 1936. године, на 16 страница. За потребе овог издања обавио сам и фотографисање више локација у Јагодини и Багрдану, зарад упоредног приказа ранијег изгледа појединих грађевина које су доживеле данашње доба.

Августа месеца и почетком септембра радио сам на презентацији једине овогодишње изложбе у Завичајном музеју, Љубодраг Јанковић Јале: Цртежи, која је реализована у сарадњи са самим уметником и Фондацијом Михајловић Феникс. За потребе изложбе урађени су плакат, позивница, дигитална позивница и каталог на 64 страна, у пуном колору, формата А4.

У току трајања изложбе, 8. октобра, додељене су музејске захвалнице сарадницима музеја и дародавцима, за чије потребе сам урадио припрему за исте.

Након завршетка Нашег завичаја прешли смо на припрему још једног битног музејског издања, Водич кроз Завичајни музеј Јагодина, уреднице Јасмине Трајков, са ауторством свих музејских кустоса, уз чију је сарадњу одрађен цео пројекат. И овај пројекат урађен је уз подршку и финансирање Министарства културе и информисања. За потребе истог обрадио сам фотографије 251-ог предмета, од којих је 178 ушло у саму књигу. Током рада на књизи фотографисао сам 77 предмета у сарадњи са свим кустосима. Урађен је дизајн прелом на 200 страна, у пуном колору, формата 21x22 cm, са корицама украшеним златотиском. Ово је прво представљање Сталне поставке неким издањем још од 2001. године. Публикација је делимично двојезична, рађена је на српском и енглеском језику.

Током целе године сва музејска дешавања су представљана и на музејском сајту, кроз слику и реч, на српском и енглеском језику. Крајем године урађен је и дизајн за промотивни материјал Завичајног музеја, блокови за писање са представом музејског предмета и логотипом музеја, разгледницу, привезак и оловку. Поред тога, током целе године стандардно сам учествовао у процесу дигитализације музејске грађе и одржавању ЈИС система.

Фототечка служба**Милосав Брајковић**

У току 2021. године био сам ангажован на пословима фотографисања музејских предмета и музејске грађе по налозима кустоса за музејску фотодокументацију, као и за потребе објављивања у каталозима, зборницима, монографијама, књигама и

Матични број: 07127219; Регистарски број: 6179002142; Шифра делатности: 91.02; ПИБ: 101156265; Текући рачун: 840-37668-32

другим радовима. Сва фотографисања за потребе музејске фото документације и ове године рађена су по новим смерницама о дигитализацији у музејима, тако да су сви снимцирађени паралелно у (JPG i RAW) формату.

Због пандемије Корона вируса ове године није било планираних дешавања у музеју. Била је приређена само једна изложба, па се тако мојрад сводио искључиво по налозима кустоса за које сам фотографисао предмете за дигитализацију њихових збирки и других њихових потреба.

Са др Браниславом Цветковићем кустосом, сам био ангажован да запотребем наше општине обиђемо сва 52 села и на тим локацијама снимимо 687 дигиталних фотографија.

За потребе нашег сајта снимео сам 256 фотографија.

У току календарске 2021. године за потребе кустоса снимео сам 2353 дигитална снимка што са снимцима из пројекта укупно износи 3296 дигиталних снимка.

Библиотечка служба

Снежана Деспотовић

У протеклој 2021-ој години библиотека Музеја богатија је за 48 публикација, од тога 37 монографских и 11 серијских наслова.

Из области науке и знања уопште 13 публикација, религије 2, друштвене науке 3, примењене науке 3, уметности 11, књижевности 2, историје 14.

Неговање културног наслеђа задатак је Музеја, па је набавна политика оријентисана на литературу која музејским радницима омогућава парћење нових савремених резултата научног рада. Стручну литературу Музеј набавља куповином, разменом и поклоном из више научних области: археологија, историја, историја уметности, етнологија.

Све публикације су заведене у књигу инвентара уз примену Међународних стандарда за библиографски опис публикација, за сваку врсту грађе појединачно, односно класификовањем публикација додељивањем бројева Универзалне децималне класификације (УДК).

Корисници Библиотеке ове године су били запослени у Завичајном музеју.

Остале активности:

- ☐ сарадња са кустосима ради набавке и давања публикација на коришћење
- ☐ сарадња са музејским установама, институтима као и Републичким заводом за заштиту споменика културе ради размене публикација
- ☐ старање и спровођење техничко-заштитних мера за чување и одржавање библиотечног материјала
- ☐ члан Сталне комисије за одређивање цене књига, публикација и других штампаних материјала.

Директор,

Србољуб Милетић, дипл. правник